

Ο Ροδίτης της Κύπρου

Ήταν Κυριακή απόγευμα και επιτέλους μετά από καιρό το κρύο της νύκτας ήταν υποφερτό, μιας και είχαμε μπει στον Φλεβάρη. Πράγματι, ήταν ένας δύσκολος χειμώνας...είναι ακόμα. Βέβαια, εδώ στη Ρόδο πότε κάνει πολύ ζέστη και πότε κάνει πολύ κρύο. Νομίζω πως αυτό που τον έκανε δυσκολότερο ήταν το γεγονός ότι ο πατέρας μου έχασε τη δουλειά του, αφού το ξενοδοχείο που δούλευε, έκλεισε λίγο πριν μπει ο Νοέμβριος. Ήταν οικονομικός διευθυντής εκεί και το ξενοδοχείο δούλευε δώδεκα μήνες τον χρόνο, επομένως είναι λογικό να τον είχε ρίξει ψυχολογικά. Το πιο παράξενο είναι ότι ενώ εδώ και τρεις μήνες ψάχνει για δουλειά, δεν βρίσκει τίποτα. Είναι και οι καιροί δύσκολοι τώρα με τόσους πολέμους...Το μόνο καλό τώρα που ο μπαμπάς είναι συνέχεια σπίτι είναι ότι η μητέρα μου δε μένει ποτέ μόνη, αφού δουλεύει από το σπίτι. Ένα laptop χρειάζεται και τίποτα άλλο. Ασχολείται με τον προγραμματισμό και δουλεύει για μια εταιρεία...Δεν ξέρω ακριβώς τι κάνει. Πάντως, ευτυχώς που υπάρχει και η δουλειά αυτή, διότι συντηρεί τρία άτομα. Μερικές φορές σκέφτομαι πως θα ήταν καλύτερα να μην ήμουν μοναχοπαίδι, όμως με άλλο ένα άτομο στην οικογένεια δεν νομίζω να τα βγάζαμε πέρα. Πάλι καλά που έχω και τη γιαγιάκα μου, γιατί οι γονείς μου δεν είναι και πολύ φημισμένοι για τη μαγειρική τους. Μόνο εάν ακολουθήσουν κατά γράμμα τις συνταγές της γιαγιάς τα καταφέρνουν. Τέλος πάντων! Γύρισε η μέρα και δυστυχώς ή ευτυχώς έπρεπε να πάω στο σχολείο. Λύκειο φέτος...μεγάλη διαφορά από το Γυμνάσιο. Βέβαια σε αυτόν τον τομέα δεν έχω πάρει καθόλου από τους γονείς μου, αφού εγώ έχω κλίση στα φιλολογικά μαθήματα, ενώ ο πατέρας μου ασχολείται με οικονομικά και η μητέρα μου με υπολογιστές. Βέβαια, τα μαθητικά τα χρόνια δεν τ'αλλάζω με τίποτα. Περνώ πολύ καλά με τους φίλους και συμμαθητές μου, αλλά εκείνη τη Δευτέρα δεν είχα και πολύ όρεξη γιατί ήταν...Δευτέρα! Δεν συμπαθώ και πολύ τις Δευτέρες. Το σχολείο είχε τελειώσει και δεν έβλεπα την ώρα να πάω σπίτι να φάω. Λατρεύω να περνάω από τις γειτονιές περπατώντας προς τη δική μου όταν έρχομαι από το σχολείο, αφού μπορεί εγώ να πηγαίνω εκείνη την ώρα για φαγητό, αλλά οι γιαγιούλες του χωριού έχουν ήδη στήσει τραπεζάκι στο μπαλκόνι και ήταν όλες με ένα καφέ στο χέρι και είτε έπαιζαν χαρτιά είτε μιλούσαν με τις ώρες. Μου άρεσε πολύ να βλέπω ανθρώπους τόσο αγαπημένους για τόσο καιρό. Η γιαγιάκα μου περίμενε να μας περιποιηθεί οικογενειακά για το μεσημεριανό τραπέζι και μετά να πάει για καφέ με τις φιλενάδες της. Εκείνη τη μέρα όμως, όταν πήγα σπίτι, οι γονείς μου αντί να είναι σπίτι της γιαγιάς μου για φαγητό, ήταν ακόμα στο σπίτι μας και μιλούσαν με ύφος σοβαρό μπορώ να πω.

- Α, ήρθες Θανάση μου; Έλα κάθισε, έχουμε να σου πούμε κάτι, μου είπε ο πατέρας μου, σχεδόν χαμογελώντας μπορώ να πω.

- Τι έγινε, δε θα πάμε στη γιαγιά για μεσημεριανό; ρώτησα προβληματισμένος. Η αλήθεια είναι πως δεν είχα ιδέα για το τι πρόκειται να ακούσω, αλλά ήμουν πολύ περίεργος.

- Θα πάμε, θα πάμε, αλλά πρώτα έχουμε να σου πούμε κάτι ευχάριστο. Σε μια βδομάδα σχεδόν από σήμερα μετακομίζουμε, πάμε στην Κύπρο. Μου έκαναν πρόταση από ένα ξενοδοχείο για δουλειά και είναι μια εξαιρετική ευκαιρία. Δεν θα μπορούσα να αρνηθώ.

- Τι πράγμα; ρώτησα με ένα ανέκφραστο ύφος. Έχασα τα λόγια μου αλλά και τη γη κάτω απ' τα πόδια μου. Μου ήρθε πολύ απότομο και οφείλω να ομολογήσω πως αιφνιδιάστηκα.

- Είναι πολύ ωραία εκεί αγόρι μου. Θα είναι μια καινούργια αρχή. Μίλησα και με το σχολείο στην Κύπρο και σε περιμένουν. Βέβαια τα μαθήματα διαφέρουν λίγο πολύ ως προς την ύλη, όμως με λίγα φροντιστηριακά μαθήματα ιδιαίτερα θα μπορείς να προσαρμοστείς μια χαρά! Θα σ' αρέσει θα δείς, είπε η μητέρα μου χαρούμενη.

- Ναι, θα μ' αρέσει. Τέλεια! Πάντα ήθελα να πάω στην Κύπρο, άκουσα πολλά γι' αυτή.

Δεν μπορούσα να πω τίποτα άλλο. Έμοιαζαν πολύ χαρούμενοι και αισιόδοξοι και δεν ήθελα να τους το χαλάσω. Έκανα και εγώ λοιπόν τον ενθουσιασμένο, κρύβοντας τη λύπη μου που θα άφηνα πίσω φίλους, συμμαθητές, σχολείο, σπίτι, αλλά το πιο σημαντικό τη γιαγιάκα μου. Δεν της το είχαν πει από την αρχή. Της το είπαμε δύο μέρες πριν φύγουμε, για να μην προσπαθήσει να μας μεταπείσει, είπαν οι γονείς μου. Στο μεταξύ, αποχαιρέτησα τους φίλους μου - αν και με τη σημερινή τεχνολογία είναι πολύ δύσκολο να χαθούμε - και έφτιαξα τις βαλίτσες μου. Όταν το είπαμε στη γιαγιάκα μου έπαθε ένα μικρό σοκ η αλήθεια είναι, αλλά επειδή γνώριζε τον λόγο που φεύγαμε δεν προσπάθησε να μας αλλάξει γνώμη, δεν σκέφτηκε εγωιστικά. Της είπαμε μάλιστα να την πάρουμε μαζί μας, αλλά ήταν ανένδοτη. Δεν μπορούσε να αποχωριστεί τη Ρόδο. Εκεί γεννήθηκε, εκεί παντρεύτηκε, εκεί μεγάλωσε τα παιδιά της, εκεί έθαψε τον άντρα της, τον παππού μου...ήταν δύσκολο γι' αυτή. Εκείνο που μου έκανε περισσότερη εντύπωση όμως, είναι η αντίδρασή της όταν άκουσε πως ο τόπος που θα μετακομίζαμε ήταν η Κύπρος. Ήταν πολύ θετική. Την έχει στην καρδιά της λέει την Κύπρο. Πάντα η σχέση Ρόδου - Κύπρου, πόσο μάλλον Ελλάδας - Κύπρου, ήταν εξαιρετική. Δεν πήγε ποτέ λέει, αλλά ισχυρίζεται πως κάθε επισκέπτης της λέει τα καλύτερα, από την τοποθεσία μέχρι και τη φιλοξενία των κατοίκων. Βέβαια, σαν τη Ρόδο δεν έχει. Τουλάχιστον μας αποχαιρέτησε με το χαμόγελο στα χείλη και σίγουρα θα την επισκεπτόμαστε συχνά. Τουλάχιστον έτσι της είπαμε. Κυριακή πρωί λοιπόν μετά την εκκλησία, πήραμε τα πράγματά μας και αποχωριστήκαμε λοιπόν με βαριά καρδιά αλλά ταυτόχρονα χαρά και αισιοδοξία τη Ρόδο, με την ελπίδα ότι θα επιστρέψουμε. Το ταξίδι ήταν ευχάριστο. Δεν ταξίδεψα πολλές

φορές, αλλά ποτέ δεν φοβόμουν τα αεροπλάνα. Με το που προσγειωθήκαμε ένα ρίγος με διαπέρασε. Αντικρίζοντας τον ουρανό ένιωσα λες και ήμουν σπίτι μου. Αλήθεια, δεν περίμενα να νιώσω τόσο ωραία. Φεύγοντας από το αεροδρόμιο, ένα ταξί περίμενε να μας πάει στο σπίτι. Ο πατέρας μου τα είχε κανονίσει όλα και έτσι έξω από το καινούργιο σπίτι μας περίμενε καινούργιο αυτοκίνητο, μιας και στην Κύπρο τα τιμόνια βρίσκονται στην αντίθετη πλευρά από την Ελλάδα, κάτι που άργησα να συνηθίσω. Εντάξει, το σπίτι ήταν μικρό και λιτό, αλλά παρόλα αυτά άνετο και σε παρόμοιο μέγεθος με το προηγούμενο. Δεν με απασχολούσε εμένα η πολυτέλεια. Αξέχαστη θα μου μείνει η αποδοχή που είχαμε από τους Κύπριους. Όλη η γειτονιά προσφέρθηκε να μας βοηθήσει με τα πράγματα της μετακόμισης και μάλιστα μια γιαγιά που έμενε ακριβώς δίπλα μας, μας κτύπησε τη πρώτη μέρα που είχαμε βουλευτεί για τα καλά την πόρτα.

- «Γειτόνοι είσαστεν μέσα»; φώναξε.

- «Ναι, ερχόμαστε», απάντησε η μητέρα μου και έτρεξα εγώ να ανοίξω. Κρατούσε ένα μεγάλο ταψί και μας είπε:

- «Τούτα εν μακαρόνια του φούρνου. Έτσι τα λαλούμεν στην Κύπρο. Εσείς λαλείτε τα παστίτσιο, αλλά εν το ίδιο πράμα πάνω κάτω. Έκαμά σας τα για το καλωσόρισμα. Εύκουμει σας να παν ούλλα καλά τζαι να σας αρέσει η Κύπρος μας».

Φυσικά την καλέσαμε να καθίσει να φάει μαζί μας, αλλά δεν μπορούσε, είχε μια υποχρέωση, δεν θυμάμαι τι. Θυμάμαι όμως πως την επόμενη μέρα την καλέσαμε να έρθει να φάει μαζί μας ένα παραδοσιακό ροδίτικο φαγητό. Ήρθε και έφερε μαζί της και... πώς το είπε; «Σουτζούκο». Απ' ότι κατάλαβα το έχουν και στην Κύπρο, όπου πάνε να παίρνουν και κάτι. Πάντως, ό,τι έφερε ήταν πραγματικά πεντανόστιμο και πολύ κοντά στις γεύσεις μας. Τη μέρα εκείνη λοιπόν που καθίσαμε να φάμε, συσφίξανε τόσο πολύ οι σχέσεις μας που δεν πέρασε εβδομάδα από τότε που να μην βρεθούμε για φαγητό. Δεν άργησα να τη νιώσω σαν γιαγιά μου! Πιστεύω πως με τη γιαγιάκα μου θα έκανε τέλεια παρέα και πάντα μιλούσα γι' αυτήν. Στο σχολείο προσαρμόστηκα πολύ γρήγορα. Έμοιαζαν όλοι πολύ χαρούμενοι που γνώριζαν κάποιον από τη Ρόδο, αφού για τους Κύπριους αποτελεί ένας από τους πιο συνηθισμένους τουριστικούς προορισμούς, όπως και η Κύπρος βέβαια αποτελεί κλασικό προορισμό για διακοπές από τους Ροδίτες. Κάτι άλλο παράδοξο είναι το γεγονός ότι αν και ιδιαίτερη η διάλεκτος των Κυπρίων, είχε εξαιρετικά πολλές ομοιότητες με τη δική μας τη ροδίτικη διάλεκτο, και σπάνια ρωτούσα για τη σημασία μιας λέξης της διαλέκτου τους. Μπορεί όμως λόγω του ότι η ύλη δεν ήταν ακριβώς η ίδια να δυσκολευόμουν λίγο στα μαθήματα, αλλά οι καθηγητές ήταν πάντα πρόθυμοι να με βοηθήσουν ανά πάσα στιγμή. Οι συμμαθητές συμπαθέστατοι και δεν άργησα να κάνω φίλους. Μάλιστα, συνάντησα κι άλλους Ελλαδίτες από διαφορετικές περιοχές ο

καθένας, που ήρθαν από την Ελλάδα είτε για οικονομικούς είτε για άλλους προσωπικούς λόγους. Δεν ξεχώριζαν όμως οι Κύπριοι. Μας φέρονταν λες και τους ξέραμε από πάντα και μας είχαν τυφλή εμπιστοσύνη. Απλά και μόνο επειδή είμαστε Έλληνες. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί, ότι η Κύπρος έχει ένα σωρό εκκλησίες. Ορθόδοξες χριστιανικές φυσικά. Κάθε Κυριακή προσπαθούσαμε να πηγαίνουμε και σε μια διαφορετική, για να μαθαίνουμε και την ιστορία της κάθε περιοχής, διότι όπως και να το κάνουμε η ιστορία μιας εκκλησίας συνδέεται άρρηκτα με την ιστορία της περιοχής στην οποία βρίσκεται. Φυσικά, και σ' αυτόν τον τομέα δεν διαφέραμε καθόλου Έλληνες και Κύπριοι, αφού έχουμε την ίδια θρησκεία και μάλιστα οι Κύπριοι είναι πολύ θρησκευόμενοι άνθρωποι όπως κι εμείς. Αυτό όμως που με άφησε άναυδο, ήταν κάτι άλλο. Εγώ λοιπόν επέστρεφα από το σχολείο με το σχολικό λεωφορείο, το οποίο με άφηνε δύο γειτονίτσες μακριά από τη δική μου. Στην επιστροφή μου λοιπόν τι να δω...μεγάλες γυναίκες να κάθονται στη βεραντίτσα τους, παρεούλες με το καφεδάκι τους και συζητούσαν ή έπαιζαν με τα τραπουλόχαρτα. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που έβλεπα τις μεγάλες γυναίκες να κάθονται και να κάνουν πηγαδάκια στη Ρόδο! Άσε που και οι καφενέδες ήταν γεμάτοι από συνταξιούχους...όπως ακριβώς στη Ρόδο. Ένιωσα λοιπόν κυριολεκτικά λες και είμαι στο νησί μου, στο σπίτι μου! Όλες αυτές οι ομοιότητες μου προκάλεσαν έντονο προβληματισμό και πάμπολλα ερωτήματα, με το κύριο να είναι: «Γιατί τόσες πολλές ομοιότητες;». Δεν είχα λοιπόν παρά να το ψάξω. Άνοιξα ό,τι σχετικά βιβλία βρήκα στη βιβλιοθήκη του σπιτιού μας, αξιοποίησα και στο έπακρο τη σημερινή τεχνολογία και μπορώ να πω ότι οι περισσότερες απορίες μου είχαν λυθεί, αφού η σχέση Ελλάδας - Κύπρου είναι θεμελιωμένη από θεμέλια αιώνων πριν. Ήξερα βέβαια από μικρός ότι Ελλάδα και Κύπρος διατηρούν εξαιρετικές σχέσεις, αλλά όχι με τόσες πολλές λεπτομέρειες. Καταρχάς, οι σχέσεις Ρόδου και Κύπρου ήταν ιδιαίτερα πυκνές κατά την Αρχαιότητα αλλά και κατά τα Μεσαιωνικά χρόνια. Διάβασα λοιπόν, ότι κατά την αρχαιότητα, αλλά κι αργότερα, η Ρόδος ήταν βασικός ναυτικός σταθμός για όσους ταξίδευαν από την Κύπρο προς το Αιγαίο και την Ελλάδα, κι αντιστρόφως από την Ελλάδα προς την Κύπρο και την Ανατολή. Και τούτο επειδή με τα καράβια της εποχής, κύρια θαλάσσια οδός ήταν εκείνη που παρέπλεε τα νότια παράλια της Μικράς Ασίας που, στα δυο άκρα τους, βρίσκονται η Ρόδος και η Κύπρος. Τα περισσότερα, κυρίως εμπορικά και μικρά πλεούμενα, ακολουθούσαν την παράκτια ναυτιλία, μη τολμώντας να ξανοιχτούν στη θάλασσα. Έτσι, η Ρόδος και η Κύπρος διατηρούσαν σχεδόν συνεχή θαλάσσια επαφή. Οι εμπορικές επαφές, και κοντά σ' αυτές και οι πολιτιστικές και άλλες, μεταξύ Ρόδου και Κύπρου, συνεχίστηκαν βέβαια καθ' όλη την αρχαιότητα. Αγγεία από τη Ρόδο, όπως κι από άλλα ελληνικά μέρη βρέθηκαν σε διάφορους τάφους της Κύπρου αποδεικνύοντας έτσι τις επαφές αυτές. Τέτοια αγγεία βρέθηκαν και σε κυπριακές πόλεις που βρίσκονταν υπό τον έλεγχο των Φοινίκων, όπως λ.χ. το Κίτιο.

Παρόμοια ευρήματα ήρθαν στο φως και από έρευνα σε άλλα μέρη της Κύπρου. Γιατί βέβαια η κάθε μια από τις κυπριακές πόλεις-βασίλεια είχε τις δικές της επαφές, σχέσεις και εμπορικές δραστηριότητες, όπως διάβασα σε ένα βιβλίο.

Αλλά και στη Ρόδο βρέθηκαν κινητά ευρήματα που αποδεικνύουν τις επαφές της με την Κύπρο. Μεταξύ άλλων, σε επιγραφές που βρέθηκαν στη Ρόδο αναφέρονται ονόματα γλυπτών από τη Σαλαμίνα της Κύπρου, κατά τα Ελληνιστικά χρόνια. Τρομερή εντύπωση μου έκαναν οι αρχαίες φιλολογικές πηγές, οι οποίες καταδεικνύουν κι άλλες σχέσεις Κύπρου και Ρόδου κατά την Αρχαιότητα. Αναφέρουν λοιπόν ιδίως την πολύ ενδιαφέρουσα σχέση, που μνημονεύεται στο βιβλίο της «Γενέσεως» της Παλαιάς Διαθήκης:

... καί υἱοί Ἰωάν Ἑλισά καί Θάρσεις, Κίτιοι, Ρόδιοι ἔκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν καί ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν...

Σε μετάφραση, το κείμενο αυτό έχει ως εξής:

... και οι γιοι του Ιωάν ήταν οι Ελισά και οι Θάρσεις, οι Κίτιοι και οι Ρόδιοι. Από αυτούς χωρίστηκαν τα νησιά των ειδωλολατρών σε χώρες, κι ο καθένας σύμφωνα προς τη γλώσσα του, στις φυλές και στα έθνη τους...

Πώς ερμηνεύεται το κείμενο αυτό; Κατ' αρχήν, οι Ρόδιοι αναφέρονται μαζί με τους Κιτίους, που δεν ήταν απλώς οι Κιτιείς, οι κάτοικοι της κυπριακής πόλης του Κιτίου, αλλά όλοι οι Κύπριοι, αφού *Κίτιοι* ονομάζονταν όλοι οι κάτοικοι της Κύπρου σύμφωνα με τον Κοσμά τον Ινδικοπλεύστη, αν θυμάμαι καλά.

Ωστόσο το σημαντικό στο πιο πάνω κείμενο είναι ότι μνημονεύει την *κοινή καταγωγή* των Κυπρίων και των Ροδίων, θεωρώντας τους όλους απογόνους του *Ιωάν*. Εδώ είναι που έμεινα έκπληκτος. Στο κείμενο της «Γενέσεως» αναφέρονται οι Ρόδιοι μαζί με τους Κυπρίους (Κιτίους). Πώς ερμηνεύεται τούτο; Η εξήγηση βρίσκεται στο πρόσωπο του μυθικού *Ιωάν* κάτι που διασταύρωσα από πολλές πηγές. Ρώτησα ακόμα και καθηγητές Ιστορίας του Λυκείου. Κατά την αρχαία ιουδαϊκή παράδοση λοιπόν, το πρόσωπο αυτό ήταν γιος του *Ιάφεθ*, κι εγγονός του Νώε, κάτι που αναφέρεται ακόμα και στη Βίβλο, όπως μου είπαν και οι Θεολόγοι που ρώτησα, διότι αν δεν ξέρουν οι Θεολόγοι από την Ιστορία της Ελλάδας και της Κύπρου, δεν ξέρει κανείς Ιστορία, μιας και Ιστορία και Θρησκεία όπως έχω

ξαναπεί είναι αλληλένδετες. Τέλος πάντων. Ανακάλυψα λοιπόν, πως το όνομά του προέρχεται από το σημιτικό Yāwān, που υποδηλώνει τους *Ίωνες* και, κατ' επέκταση, όλους τους Έλληνες. Συνεπώς τόσο οι Κύπριοι όσο κι οι Ρόδιοι εθεωρούντο παιδιά των *Ιώνων/Ελλήνων*, άρα παιδιά του Ιούαν.

Απ' εδώ ξεκινά, μάλλον, τη σκέψη του κι ο *Άγιος Επιφάνιος* Κωνσταντίας - της Κύπρου - που λέγει, σχολιάζοντας τον χαρακτηρισμό «*Κιτιείς*»:

... Παντί δέ τῷ δηλόν ἐστιν ὅτι Κίτιον ἢ Κυπρίων νῆσος καλεῖται· Κίτιοι γάρ Κύπριοι καί Ρόδιοι...

Σε μετάφραση:

... Στον καθένα είναι φανερό ότι Κίτιον ονομάζεται το νησί των Κυπρίων ὁ γιὰτί Κίτιοι εἶναι οἱ Κύπριοι καὶ οἱ Ρόδιοι...

Ο Άγιος Επιφάνιος, στο ίδιο έργο του (*Κατά Αἱρέσεων*) ομιλεί για τους Κυπρίους και τους Ροδίους ως ένα γένος, γράφοντας:

... Ἀλλά καί ἐν τῇ Μακεδονίᾳ τό γένος κατῴκησε Κυπρίων τε καί Ροδίων...

Προσθέτοντας ότι γι' αυτό τον λόγο στους «Μακκαβαίους» αναφέρεται ότι ο Μέγας Αλέξανδρος *ἐξῆλθεν σπέρμα ἐκ γῆς Κιτιαίων...*

Αυτά με τον Άγιο Επιφάνειο, μου τα είπε ένας Ιερέας στο κατηχητικό του χωριού. Σίγουρα οι πληροφορίες που άντλησα δεν ήταν από έρευνα μιας βδομάδας αλλά ολόκληρων μηνών. Βέβαια, μια έρευνα ποτέ δεν τελειώνει. Μέχρι εκεί λοιπόν, είχα σχεδόν καλύψει τα ερωτήματα μου σχετικά με τη σχέση Ρόδου - Κύπρου, όμως έψαχνα να βρω και πληροφορίες που αφορούσαν τον Εξελληνισμό της Κύπρου και από πού άρχισε. Έμαθα λοιπόν, ότι η μυκηναϊκή επέκταση στην Ανατολική Μεσόγειο επέφερε για τους Μυκηναίους - τους πρώτους δηλαδή Έλληνες στην ηπειρωτική Ελλάδα - τη διαπίστωση ότι η Κύπρος κατείχε στρατηγική θέση στις θαλάσσιες διαδρομές μεταξύ Ελλάδας και Μέσης Ανατολής. Οι Μυκηναίοι το εκμεταλλεύτηκαν και ήδη από τον 14^{ον} αιώνα π.Χ. ξεκίνησαν την ίδρυση και λειτουργία σταθμών διαμετακομιστικού εμπορίου στην Κύπρο, που διευκόλυναν τις εμπορικές τους δραστηριότητες με τη Μέση Ανατολή. Βέβαια κάτι τέτοιο θυμάμαι να είχαμε πει και στο

Γυμνάσιο πριν μετακομίσουμε για την Κύπρο, αλλά δεν έδειχνα και τόσο ενδιαφέρον για το μάθημα της Ιστορίας τότε. Δεν ξέρω γιατί. Όπως και να έχει δεν έκανα σωστά, διότι όπως είχα διαπιστώσει μετά από τόση ιστορική έρευνα - όποιος δεν γνωρίζει Ιστορία, πόσο μάλλον την Ιστορία του τόπου του - δεν γνωρίζει με λίγα λόγια ποιος είναι και άρχισα να νιώθω την Κύπρο πραγματικά ως τον τόπο μου. Ξέχασα να αναφέρω κάτι εξίσου σημαντικό που οδήγησε του Έλληνες να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στο νησί, να κυριαρχήσουν σταδιακά σε αυτό, να αποκτήσουν τον έλεγχο της επικράτειάς του και σταδιακά να το εξελληνίσουν. Ήταν το γεγονός ότι η Κύπρος ήταν μια από τις σημαντικότερες πηγές χαλκού στη Μεσόγειο. Η ανακάλυψη από τους Μυκηναίους ότι ένας φυσικός πόρος τόσο πολύτιμος όσο ο χαλκός ήταν άμεσα διαθέσιμος στο νησί, αύξησε σημαντικά τη σημασία του. Θυμάμαι χαρακτηριστικά σε αυτό το σημείο - το οποίο συζητούσα στο σχολείο με μια καθηγήτρια - έναν Χημικό να μας πλησιάζει και να μου λέει πως η ίδια η ονομασία της Κύπρου προέρχεται από το χημικό στοιχείο του Χαλκού και τη λατινική ονομασία του «cuprum». Βέβαια, η καθηγήτρια που βρισκόταν εκεί διαφώνησε - κόσμια - μαζί του, καθώς πίστευε πως συνέβαινε το αντίθετο. Εγώ που το έψαξα, βρήκα πως για το όνομα της Κύπρου υπάρχουν πάρα πολλές εκδοχές. Άλλες ερμηνείες αναφέρουν πως το νησί οφείλει την ονομασία του στον βασιλιά Κύπρο και τον γάμο που τέλεσε μεταξύ της κόρης του, Έννης και του Αχαιού Τεύκρου, ο οποίος ίδρυσε τη Σαλαμίνα, όταν ήρθε εξόριστος από τον Τρωικό Πόλεμο. Συμπέρασμά μου, είναι ότι εύκολα μπορεί κανείς ψάχνοντας κάτι να καταλήξει να ψάχνει κάτι άλλο. Εγώ τουλάχιστον έμαθα αυτά που ήθελα να μάθω - αν όχι όλα, τα περισσότερα- μετά από πολλή μελέτη. Η διαδικασία όμως της εκμάθησης όλων αυτών με κατενθουσίαζε. Η αναζήτησή μου αυτή βοήθησε και στη σύσφιξη των σχέσεων μου και με τους ντόπιους, αφού τους άρεσε να τους ρωτάω και να μου λένε και δικές τους ιστορίες. Η Κύπρος μάλιστα είχε κάνει και δημοψήφισμα στα χρόνια της Αγγλοκρατίας, σύμφωνα με το οποίο η συντριπτική πλειοψηφία ήθελε την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, κάτι που οι συγκυρίες απ' ότι φαίνεται δεν επέτρεψαν. Εγώ αυτό που κατάλαβα είναι ότι λατρεύω την Ιστορία και επιτέλους είχα καταλήξει τι ήθελα να γίνω. Ιστορικός! Ακολούθησα λοιπόν στο σχολείο τα μαθήματα που απαιτούνταν, για να σπουδάσω Ιστορικός και το είχα βάλει στόχο να περάσω στο Πανεπιστήμιο.

Το καλοκαίρι πριν τη Γ' Λυκείου, ήταν φανταστικό. Μια μέρα του Ιούλη που επέστρεφα από τη θάλασσα, είδα έξω από το σπίτι της κυρά Φροσύνης - της γειτόνισσας που είχα σαν γιαγιά μου - ένα φορτηγό μεταφορών.

- «Κυρά Φροσύνη όλα καλά;», τη ρώτησα.

- «Ούλα μια χαρά γιε μου. Μετακομίζει η κόρη μου τζαι ο άντρας της με την εγγονή μου δαμέ. Εννά έρτουν πόψε τζαι 'στείλουν που τα τωρά τα πράματά τους», μου είπε χαρούμενη.

Θυμόμουν που μας έλεγε για την κόρη και την εγγονή της, αλλά συνήθως πήγαινε εκείνη να τους βρίσκει κι έτσι δεν τους είχα δει ποτέ. Έτρεξα φυσικά, έκανα ντους και πήγα να βοηθήσω, όπως άλλωστε μας βοήθησαν κι εμάς, όταν είχαμε πρωτοέρθει. Μετά από κανένα δίωρο είχαν φθάσει. Άνοιξε η πόρτα και κατέβηκε η Μαρία, η εγγονή της κυρά Φρόσως. Πραγματικά εκείνη την ώρα είχα παγώσει ολόκληρος. Με το που την αντίκρισα, ένιωσα ένα ρίγος να με διαπερνά. Δεν ένιωσα ποτέ κάτι παρόμοιο ξανά στη ζωή μου. Ήμουν λίγο πιο ψηλός της, είχε μακρύ καφέ μαλλί και πανέμορφα, μαγευτικά μάτια. Είχε πανέμορφο σώμα και τα ρούχα της ήταν πολύ ωραία. Γενικά, ήταν όλα τόσο υπέροχα επάνω της, που ένιωσα λες και ήμουν μπροστά της δεν ξέρω τι, «κακάσχημος»! Ίσως επειδή πρώτη φορά είδα ένα κορίτσι που να μου αρέσει τόσο πολύ! Με είχε συστήσει σε αυτήν η κυρά Φρόσω.

- «Τούτος κόρη μου εν ο Θανάσης, ο Έλληνας που τη Ρόδο που μετακόμισε κοντά μας. Θυμάσαι που σου λαλούσα; Θαρκούμαι εν έναν χρόνο μιαλλύττερός σου. Άδε τον ίντα λεβέντης που ένι!», είπε η κυρά-Φρόσω.

- «Χάρηκα», μου είπε η Μαρία με την απαλή φωνούλα της.

- «Χάρηκα» είπα κι εγώ με ένα παλαβό χαμόγελο. Είχα μείνει να την κοιτάζω στα μάτια. Πρέπει να ένιωσε πολύ άβολα... αλλά δεν μπορούσα να ξεκολλήσω τα μάτια μου από τα δικά της. Ήταν πάνω από τις δυνάμεις μου! Βέβαια μετά αναγκάστηκα να ξεμπλοκάρω, διότι συστήθηκα και στους γονείς της και έπειτα συνεχίσαμε το συγύρισμα. Το βράδυ τους κάλεσε όλους η μητέρα μου για φαγητό στο σπίτι μας. Δεν έφαγα σχεδόν τίποτα εκείνο το βράδυ από το άγχος μου, μήπως και λερωθώ και γίνω ρεζίλι. Πράγματι ήταν ένα χρόνο μικρότερή μου και έτσι είχαμε πολλά θέματα να συζητήσουμε. Τη γνώρισα καλύτερα, έμαθα τα ενδιαφέροντά της και εκείνη τα δικά μου, έμαθα το αγαπημένο της χρώμα, το αγαπημένο της μάθημα και άλλα πολλά γι' αυτήν. Το βράδυ δεν έκλεισα μάτι. Δεν μπορούσα να βγάλω από το μυαλό μου το χαμόγελο και τα μάτια της. Φοβόμουν να το παραδεχτώ, αλλά την είχα ερωτευτεί! Κάναμε αρκετή παρέα, αλλά δεν της είχα πει ότι ήμουν ερωτευμένος μαζί της...δείλιαζα.

Πέρασα και τη Γ' Λυκείου και πήγα φαντάρος στην Ελλάδα. Έτσι κάνουν στην Κύπρο και μου άρεσε η ιδέα. Ήταν ίσως και μια προσπάθεια να ξεπεράσω τη Μαρία, μια μάταιη όμως προσπάθεια! Α ναι! Πέρασα και τις εξετάσεις και κατάφερα να μπω στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας στη Θεσσαλονίκη, αυτό ακριβώς που ήθελα. Εγώ ήμουν φαντάρος και εκείνη τελειόφοιτη. Μιλούσαμε από μηνύματα αλλά όχι και τόσο πολύ. Τελείωσα τον στρατό και δεν μιλούσαμε σχεδόν καθόλου. Έτσι, πήγα στη Θεσσαλονίκη για σπουδές, πεπεισμένος πως την είχα ξεπεράσει. Είχα να αντιμετωπίσω τεράστιο πρόβλημα ως προς τη διαμονή μου και δεν έβρισκα διαμέρισμα ούτε για δείγμα. Μια μέρα, με πήρε τηλέφωνο η μητέρα μου.

- «Σου έχω μια έκπληξη. Σου βρήκαμε διαμέρισμα με συγκάτοικο που θα είναι και μαζί σου στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, αγόρι μου. Αλλά δεν θα σου πούμε ποιος ή ποια είναι. Σου το φυλάμε για έκπληξη.», μου είπε.

Οφείλω να πω πως ήμουν από τη μια ανακουφισμένος και ενθουσιασμένος που επιτέλους βρήκα διαμέρισμα, αλλά από την άλλη προβληματισμένος, διότι δεν πήγαινε πουθενά το μυαλό μου για το ποιος μπορεί να είναι ο συγκάτοικός μου. Πήγα λοιπόν δέκα ημέρες πριν αρχίσουν τα μαθήματα, για να τακτοποιηθώ. Μου είπε η μητέρα μου πως εκείνη τη μέρα θα πήγαινε και ο συγκάτοικός μου. Πήγα εγώ με τις βαλίτσες στο χέρι, ανοίγω με το κλειδί που μου είχαν δώσει και τι να αντικρίσω; Δεν ήταν ο συγκάτοικος, αλλά η συγκάτοικος. Και μάλιστα η συγκάτοικος που δεν θα φανταζόμουν ούτε στα καλύτερα όνειρά μου. Ήταν η Μαρία...Είχα πάθει ένα μικρό σοκ φυσικά, αλλά δεν μπορούσα να κρύψω τη χαρά μου. Αγκαλιαστήκαμε, φιληθήκαμε και καθίσαμε να τα πούμε.

- Δεν περίμενα να σε βρω εδώ, για να είμαι ειλικρινής.

- Αν με ρωτούσες δυο χρόνια πριν τι θα ήθελα να σπουδάσω, δεν θα ήξερα. Ή μάλλον με είχες ρωτήσει και σου είπα πως δεν ήξερα. Αλλά η αλήθεια είναι πως για την επιλογή μου αυτή την ευθύνη την έχεις αποκλειστικά εσύ.

- Εγώ;

- Ναι, εσύ! Μουμίλαγες με τις ώρες για αυτά που είχες βρει όσον αφορά την Ιστορία της Κύπρου και της Ελλάδας και οφείλω να ομολογήσω ότι έμαθα πράγματα από 'σένα για το νησί μου που δεν ήξερα. Το πάθος σου αυτό για την Ιστορία μου το πέρασες τόσο έντονα που αποφάσισα να ακολουθήσω κι εγώ Ιστορία και Αρχαιολογία. Και να 'μαι! Θα με υποστείς για άλλα τέσσερα με πέντε χρόνια ως συγκάτοικο.

Έτσι μου είπε και γελάσαμε. Οφείλω να παραδεκτώ ότι είχα μείνει άναυδος! Δεν ήξερα τι να απαντήσω. Χάρηκα πάρα πολύ που την επηρέασα -θετικά θέλω να πιστεύω - σε αυτό το κομμάτι. Αλλά, δυστυχώς ή ευτυχώς είχα αντιληφθεί ότι δεν την είχα ξεπεράσει ποτέ. Βολευτήκαμε, τα μαθήματα είχαν αρχίσει, διαβάζαμε μαζί, μαγειρεύαμε μαζί, χορεύαμε, τραγουδούσαμε και περνούσαμε υπέροχα οι δυο μας. Ήδη από τα μέσα της χρονιάς είχαμε έρθει πολύ κοντά. Τόσο, που πήρα το θάρρος να της εκφράσω τα συναισθήματά μου. Εντελώς αναπάντεχα όμως. Απλά μια μέρα έτσι όπως καθόμασταν και διαβάζαμε, έκλεισα απότομα το βιβλίο και της είπα:

- Μαρία, θέλω να σου πω κάτι...

- Καλό, πες μου.

- Βασικά, εδώ και λίγο καιρό...τι λίγο καιρό δηλαδή; Από την πρώτη μέρα που σε γνώρισα. Απλά δεν έβρισκα το θάρρος να σου το πω.

- Τι πράγμα;
- Να...Μαρία, είμαι ερωτευμένος μαζί σου!
- Τι πράγμα;
- Ξέρω ότι μπορεί να το βρίσκεις αστείο, αλλά δοκίμασα να σε ξεπεράσω και ξέρεις κάτι; Δεν μπορώ!
- Ούτε εγώ μπόρεσα...
- Τι δεν μπόρεσες;
- Να σε ξεπεράσω. Σε είχα ερωτευτεί από την πρώτη ημέρα που άρχισες να μου μιλάς για το νησί σου και τη σχέση του με το δικό μου. Αλλά ήσουν τελειόφοιτος και δεν ήθελα να σε αποπροσανατολίσω από τους στόχους σου. Έκανα τεράστια προσπάθεια πέρυσι να σε ξεπεράσω όσο ήσουν φαντάρος. Αλλά μάταια!
- Απίστευτο...
- ...Κι όμως αληθινό!

Αυτά είπαμε κι αγκαλιαστήκαμε σχεδόν δακρυσμένοι απ' τα αισθήματα χαράς που ξεχειλίζανε εκείνη τη στιγμή. Δεν μπορούσα σε καμία περίπτωση να προβλέψω μια τέτοια εξέλιξη. Μισό λεπτό μετά μας πήραν τηλέφωνο κάποιοι συμφοιτητές μας και μας κάλεσαν σπίτι τους για γλέντι, διότι είχε μόλις τελειώσει η εξεταστική. Περίμενα να τελειώσει για να της πω ότι ήταν να της πω, μην ξεφύγουμε κι απ' τους στόχους μας.

Από εκείνη την ημέρα ήμαστε πλέον «ζευγαράκι». Είχαμε κατέβει στην Κύπρο φυσικά στις διακοπές και οι δικοί μας πετούσαν από τη χαρά τους με τα νέα μας. Οι γονείς μου στο τέταρτο έτος σποδών μου ανακοίνωσαν πως η οικονομική μας κατάσταση ήταν πλέον πολύ καλή και έτσι θα μετακομίζαμε και πάλι στη Ρόδο, αλλά θα κρατούσαμε το σπίτι στην Κύπρο σαν εξοχικό. Προφανώς και χάρηκα, αλλά σκεφτόμουν και την κυρά Φρόσω, αλλά και όλες τις σχέσεις που είχαμε αναπτύξει με τους Κύπριους. Μας είχαν πλέον σαν αδέρφια τους όλοι οι γείτονες μας και είχαμε πάρα πολλούς φίλους. Μας είχαν βοηθήσει πάρα πολύ και αυτό δεν πρόκειται να το ξεχάσω. Την είχα λατρέψει την Κύπρο και πραγματικά την νιώθω σαν τον δεύτερο τόπο μου! Αυτός ήταν και ο λόγος που όταν αποφασίσαμε με τη Μαρία να παντρευτούμε, τρεις μήνες αφού παίρναμε το πτυχίο μας, είχα πει από την αρχή ότι ήθελα να παντρευτούμε στην Κύπρο. Πήγαμε φυσικά στη Ρόδο για να γνωρίσω τη Μαρία στους φίλους και συγγενείς της Ρόδου και όλοι νόμιζαν ότι «κάπου την ήξεραν», μιας και Κύπριοι και Έλληνες δεν έχουμε και μεγάλες διαφορές. Εκείνη όμως που είχε ενθουσιαστεί περισσότερο μαζί της, ήταν η γιαγιάκα μου, αφού από την πρώτη στιγμή που έμαθε πως θα έπαιρνα Κύπρια σύζυγο περίμενε πως και πως για να τη γνωρίσει! Πραγματικά, η Μαρία μου είχε πει από την πρώτη κιόλας μέρα που τη γνώρισε πόσο πολύ τη νιώθει σαν τη γιαγιά της, την κυρά Φρόσω.

Άσε που είχε πάθει πλάκα με το νησί. Πρώτη φορά ταξίδευε στη Ρόδο και είχε τις ίδιες αντιδράσεις που είχα εγώ την πρώτη φορά που είχα πάει στην Κύπρο. Οι ομοιότητες, αμέτρητες. Μας έδωσε την ευχή της η γιαγιάκα μου - γιατί χωρίς αυτήν εγώ δεν θα ήθελα να παντρευτώ - και την πήραμε μαζί μας στην Κύπρο για τον γάμο, κι έτσι είδε το νησί της Κύπρου, κάτι που τόσο λαχταρούσε. Πήγαμε όμως με πλοίο γιατί δεν είχε μπει ξανά σε αεροπλάνο και όσο και να πεις δεν ένιωθε και τόσο άνετα. Το πλοίο όμως το κατευχαριστηθήκαμε. Μόλις κατεβήκαμε έκλεισε τα μάτια, πήρε μια βαθιά ανάσα και αναφώνησε:

- «Ναι! Αυτή είναι η Κύπρος! Το νιώθω!».

Είχε ακούσει τόσα πολλά για την Κύπρο που της έμοιαζε γνώριμη πλέον. Έκανε εξαιρετική παρέα με την κυρά Φρόσω και είχαν αλληλοϋποσχεθεί πως θα πηγαινοέρχονταν να συναντούν η μια την άλλη από Κύπρο σε Ρόδο και από Ρόδο σε Κύπρο.

Η μέρα του γάμου μου ήταν ίσως η πιο όμορφη μέρα της ζωής μου! Κλασικός παραδοσιακός κυπριακός αλλά και ροδίτικος γάμος - αφού μας πάντρεψε ένας ιερέας από Κύπρο και ένας από Ρόδο - έτσι όλοι οι καλεσμένοι είχαν μείνει πολύ ευχαριστημένοι από τον γάμο αλλά και κατενθουσιασμένοι! Οι Έλληνες καλεσμένοι έκαναν φίλους Κύπριους καλεσμένους, αλλά και το αντίθετο. Τόσα κοινά έχουν μεταξύ τους! Μετά λοιπόν από τον γάμο μου, νιώθω πλέον εγώ και η γυναίκα μου ότι είμαστε μια ζωντανή απόδειξη ότι Κύπρος και Ελλάδα είναι άρρηκτα συνδεδεμένες! Ο ελληνικός χαρακτήρας είναι εμφανής σε κάθε κομμάτι γης τούτου του τόπου!